

Zahraníční společnosti v Číně pod útokem

Přestože je Čína pro zahraniční podniky stále velmi atraktivním a rostoucím trhem, řada významných společností se při svém působení v této zemi potýká s prudkým nárůstem problémů. Potvrdil to i průzkum AmCham China Business Survey z roku 2014, který ukázal, že 60 % členů se cítí méně vítáno než dříve, zatímco před rokem to bylo 41 %. Jejich členské firmy hlásí přetrvávající problémy, včetně rostoucích nákladů na pracovní sílu, nejednotného uplatňování zákonů, matoucích informací, nátlaku ze strany vládou vlastněných útvarů, politického napětí a zpomalování růstu. Kromě toho řada cílených útoků na zahraniční firmy odradila mnoho evropských a amerických firem od nových nebo zvýšených investic v Číně.

Čínská Národní komise pro rozvoj a reformy při antimonopolním šetření zaměřeném na technologické společnosti dospěla k závěru, že americký výrobce čipů Qualcomm používal monopolní taktiku při stanovování výhodnějších licenčních poplatků. Tento krok byl vnímán jako upřednostňování místních společností a Americká obchodní komora obvinila čínskou vládu z protekcionismu a porušování závazků podle Světové obchodní organizace, k níž Čína přistoupila v roce 2001. Společnost Microsoft byla také počátkem září předmětem dalšího vyšetřování, když čínští úředníci provedli neohlášené inspekce v kancelářích společnosti Microsoft v Pekingu, Šanghaji, Kantonu a Čcheng-tu. Tento krok následoval po zákazu nákupu počítačového softwaru Microsoft Windows 8, který v květnu vydala čínská vláda údajně z bezpečnostních důvodů po odhalení Edwarda Snowdena o špionáži ze strany Spojených států.

Americký zpracovatel potravin OSI Group, který je již více než 20 let dodavatelem řady řetězců rychlého občerstvení v Číně, byl obviněn z používání prošlého masa. Čínské předpisy a neustálé informování o údajných problémech ve státních médiích náhle zastavily činnost společnosti OSI. Úřady závod uzavřely a restaurace jako McDonald's a Burger King zrušily další objednávky u společnosti OSI. Ačkoli se mohlo jednat o problém, bylo se společností zacházeno velmi tvrdě vzhledem k tomu, že nebyly poskytnuty žádné výsledky testů a nebyly hlášeny žádné nemoci způsobené výrobky OSI.

Čínské regulační orgány se zaměřují na různá průmyslová odvětví, ale také na technologie a zpracování potravin, včetně farmaceutických a automobilových společností, a zejména na vysoce postavené společnosti. Americká obchodní komora obvinila Čínu, že využívá antimonopolního zákona k tomu, aby přinutila zahraniční společnosti snížit ceny. Zaměstnanci společnosti Mercedes-Benz byli například šokováni, když deset mužů z antimonopolních vyšetřovatelů čínské Národní komise pro rozvoj a reformy (NDRC) hrubě vstoupilo do východočínské prodejní kanceláře společnosti poblíž mezinárodního letiště Hongqiao v Šanghaji a deset hodin podrobovali zaměstnance intenzivním otázkám, prohledávali kanceláře a vyžadovali údaje a další informace. Stále více zahraničních společností je vystaveno ranním razím, při nichž jsou kontrolovány jejich stoly, počítače, trezory, spisy atd. a jsou jim odebrány "důkazy", přičemž často jsou z počítačů společností stahována data. Zákonná práva typická pro Evropu a Severní Ameriku nejsou v Číně uznávána a informace o tamních procesech se získávají obtížně. Zdá se, že čínské antimonopolní úřady, NDRC a Státní správa pro průmysl a obchod (SAIC), jsou stále agresivnější při zabavování všech důkazů, které by je mohly přivést na stopu dalším společnostem v souvislosti s porušováním antimonopolních pravidel nebo korupcí.

Čínské úřady zase tvrdí, že cílem vyšetřování je zachovat spravedlivou hospodářskou soutěž a chránit práva spotřebitelů. Vyšetřovatelé však často doporučují zahraničním společnostem, aby nevyhledávaly právní poradenství; evropské společnosti, které podávají zprávy Evropské obchodní komoře, navíc tvrdí, že byly zastrašovány, aby přijaly trestní opatření, aniž by požádaly o soudní projednání. Ve skutečnosti 61 % evropských společností, které dlouhodobě působí v Číně, nyní uvádí, že podnikání v této zemi je stále obtížnější.

Řada západních firem viní z nedostatečné regulace dodavatelských řetězců a přísnějších předpisů než čínské firmy. V důsledku toho si firmy, jako je Walmart a další, které se zabývají potravinami, zřídily vlastní zdroje dodávek a zavedly vlastní kontrolu a dohled nad svými dodavatelskými řetězci. Tyto kroky však zvyšují celkové náklady na jejich výrobky.

Přestože zahraniční společnosti působící v Číně čelí mnoha výzvám, popsané aktivity jsou do očí bijící a podle průzkumu AmCham vedly k výraznému poklesu firem, které zde chtějí působit. Průzkum dospěl k závěru, že další zhoršování investičního klimatu bude po určitou dobu poškozovat podniky a vazby mezi zeměmi.

Otázky:

1. Jaké faktory podle vás stojí za těmito událostmi? Jsou to jen americké společnosti, které jsou terčem útoků?
2. Co mohou firmy, které v současné době působí v Číně nebo tam zvažují investici, udělat, aby snížily pravděpodobnost těchto problémů pro své manažery?